Kartlegging av naturmangfold i forbindelse med områdeplan for Tumyrhaugen

Nittedal kommune

Miljøfaglig Utredning, notat 2019–N34

Dato: 27.06.19

KARTLEGGING AV NATURMANGFOLD I FORBINDELSE MED OMRÅDEPLAN FOR TUMYRHAUGEN, NITTEDAL KOMMUNE

Av Helge Fjeldstad, Miljøfaglig Utredning AS, Oslo.

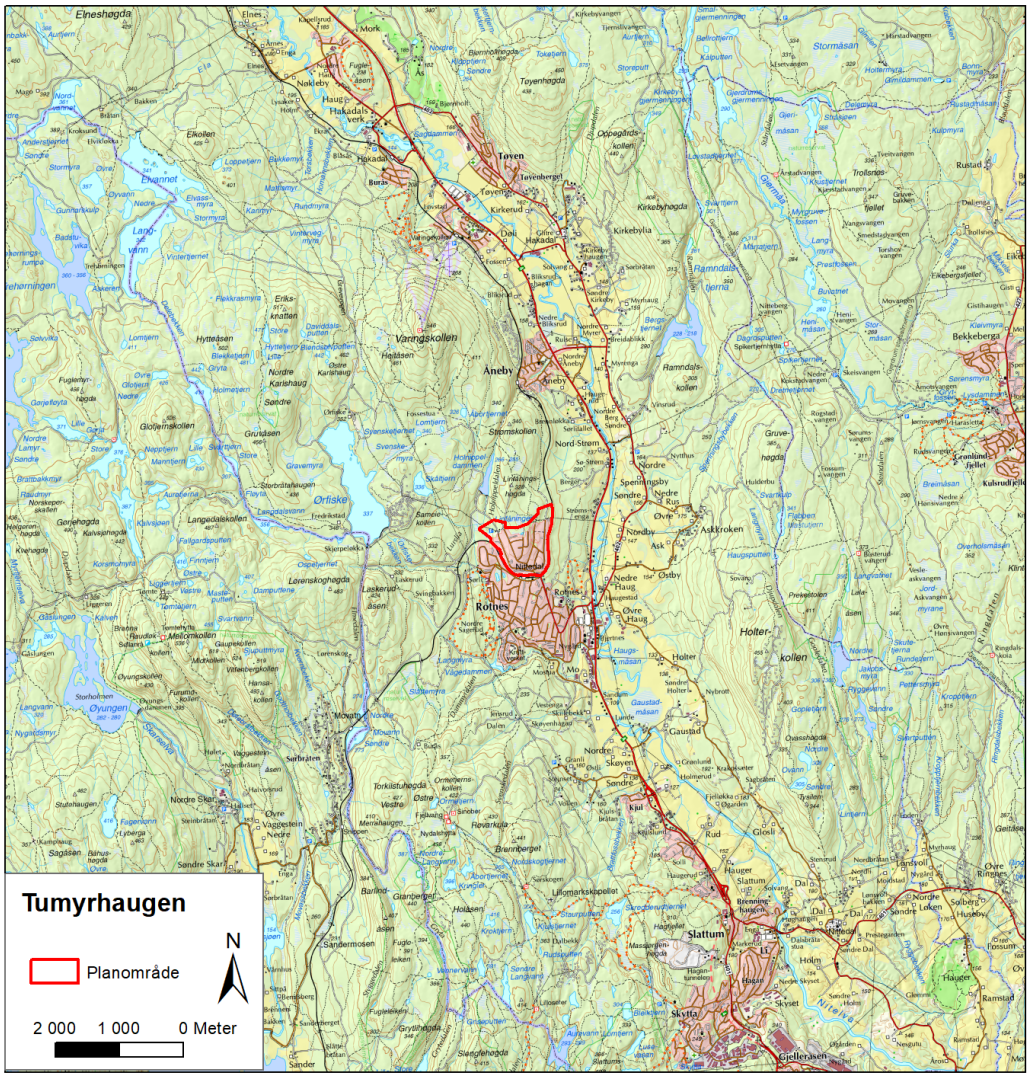
Utførende institusjon: Miljøfaglig Utredning AS	***Prosjektansvarlig:*** Helge Fjeldstad
	Prosjektmedarbeider(e):
Oppdragsgiver: Nittedal kommune	***Kontaktperson hos oppdragsgiver:*** Turid Rikheim
Referanse: Fjeldstad, H. 2019. Kartlegging av naturmangfold i forbindelse med områdeplan for Tumyrhaugen, Nittedal kommune. Miljøfaglig Utredning notat 2019-N34 ISBN 978-82-8138-982-3..	
Referat: Miljøfaglig Utredning AS har registrert naturmangfold i forbindelse med områdeplan for Tumyrhaugen i Nittedal kommune. To nye naturtyper ble registrert innenfor planområdet. Det ble også registrert rødlistede treslag som ask (VU) og alm (VU).	

Forsidebilde: Rik berg (lokalitet 2) ved kryss Tumyrveien/Utsiktveien Foto: Helge Fjeldstad

1 Innledning 3
2 Planområdet 4
3 Metode 4
4 Naturmangfold 5
5 Naturtyper 6
6 Rødlistearter 8
7 Kilder 8
8 Vedlegg naturtypebeskrivelser 9

1 Innledning

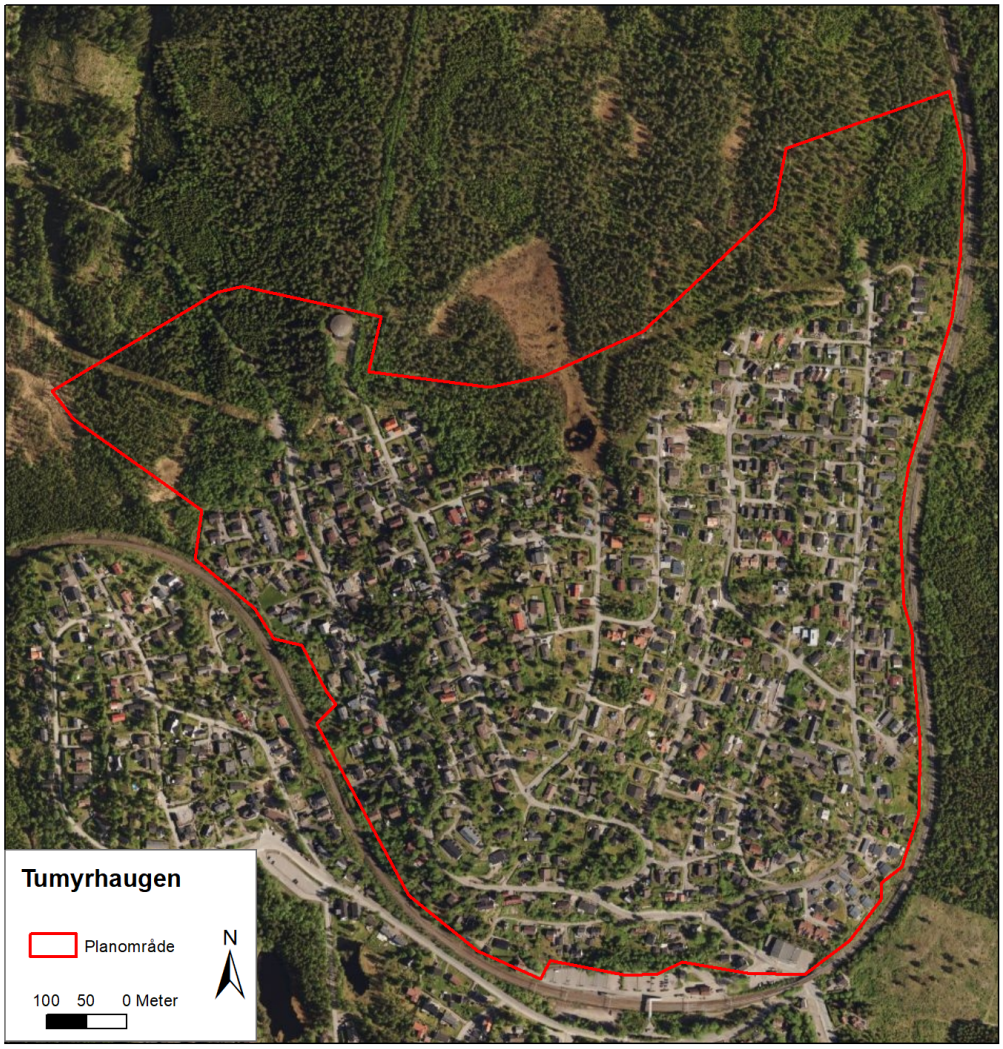
På oppdrag fra Nittedal kommune har Miljøfaglig Utredning AS utført en kartlegging av naturmangfold i forbindelse med utarbeidelse av områdeplan for Tumyrhugen i Nittedal kommune (Nittedal kommune 2019).

Figur 1 Oversikt over planområdet ved Rotnes i Nittedal

2 Planområdet

Det skal lages en områdeplan for Tumyrhaugen. Områdereguleringsplannivået er et plannivå mellom kommuneplan og detaljreguleringsplan. Hensikten med planen er å sikre god og langsiktig stedsutvikling på Tumyrhaugen i tråd med intensjonene i gjeldende kommuneplan. Planen skal også følge opp føringer og intensjoner for prioriterte tettsteder i regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus (Nittedal kommune 2019). Kartet under viser området som er kartlagt med hensyn på naturmangfold.

Figur 2 Kart over planområdet.

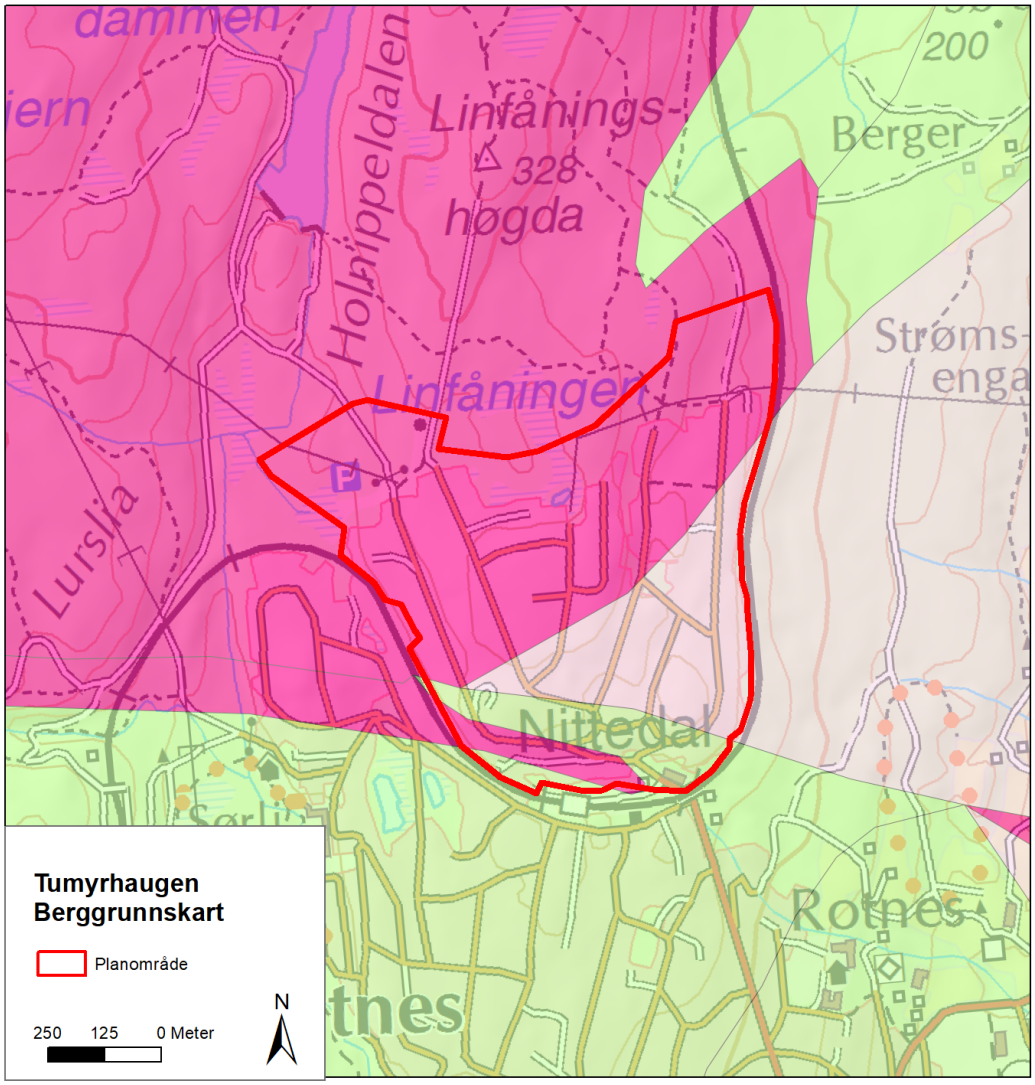
3 Metode

Som tematisk grunnlag for verdivurderinger benyttes DN-håndbok 13 for kartlegging av prioriterte naturtyper (Direktoratet for Naturforvaltning 2007), samt forekomst av rødlistearter med grunnlag i Henriksen og Hilmo (2015) og rødlistede naturtyper etter Lindgaard & Henriksen (2011). I tillegg til dette kommer eventuell relevant faglitteratur omkring arter og miljøer sin sårbarhet, egen kunnskap om deres utbredelse i regionen mv. Alt dette blir sammenfattet i en vurdering med grunnlag i utredningskravene som er stilt i §§8-12 i Naturmangfoldlova.

4 Naturmangfold

Det er tidligere gjort kartlegging av naturmangfold innenfor deler av området og denne kartleggingen supplerer disse kartleggingene (Fjeldstad m.fl. 2014, Fjeldstad 2017a/b).

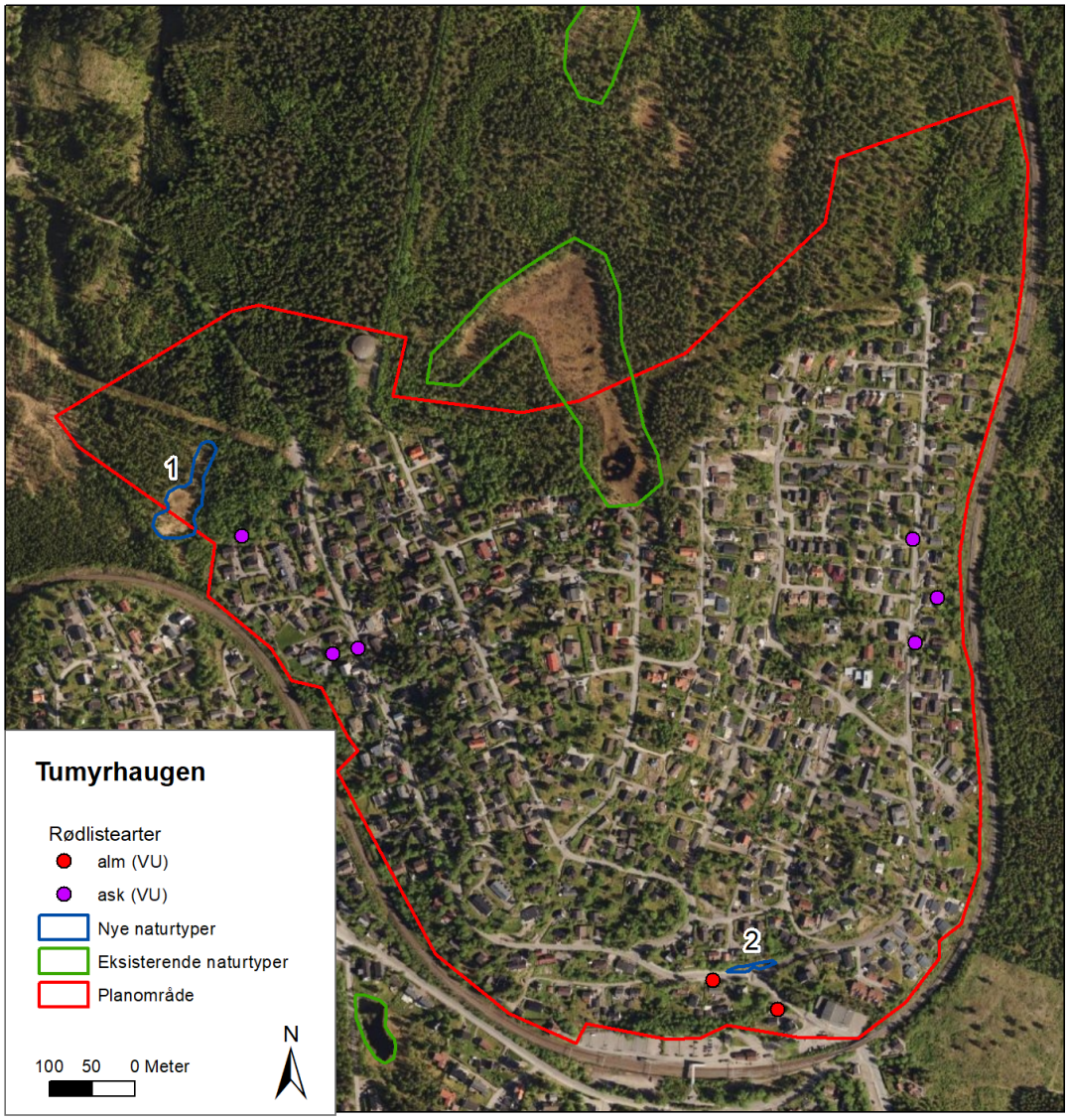
Planområdet er lokalisert omkring Tumyrhaugen som ligger rett nord for Nittedal stasjon. Berggrunnen er kalkrik i søndre del, jfr kart. Det er lite løsmasser i området som er forholdsvis grunnlendt.

Figur 3 Planområdet lagt oppå berggrunnsskart der rød farge i nordvest er kalkfattig normarkitt, mens grønne farger er kalkrike bergarter av kambrisk alder, lys fiolett i øst er gneis.(http://geo.ngu.no/mapserver/berggrunnWMS).

5 Naturtyper

To nye naturtyper ble registrert i området under befaringen. Dette omfatter en lavlandsmyr av lokal verdi (lokalitet 1) samt en lokalitet med rikt sørvendt berg av lokal verdi (lokalitet 2). Under følger kart over tidligere og nye naturtyper samt registrerte rødlistearter.

Figur 4 Planområdet med eksisterende og to nye lokalt viktige naturtyper (C) samt registrerte rødlistearter.

Figur 5 Fra lokalitet 1 lavlandsmyr. Foto: Helge Fjeldstad

Figur 6 Fra lokalitet 2 med hårsveve, revebjelle og fremmedarten filtarve i overkant. Foto: Helge Fjeldstad

6 Rødlistearter

Forekomst av rødlistearter er ofte et vesentlig kriterium for å verdsette en lokalitet. Gjeldende norske rødliste kom i 2015 (Henriksen & Hilmo 2015). Der er IUCNs kriterium for rødlisting av arter (IUCN 2005) brukt i rødlistearbeidet, og dette har bl.a. ført til at en del arter med store forekomster, men med dokumentert tilbakegang, har blitt ført opp på rødlista. Rødlistekategoriene med rangering og forkortelser er (med engelsk navn i parentes) :

RE – Regionalt utryddet (Regionally Extinct)
CR – Kritisk truet (Critically Endangered)
EN – Sterkt truet (Endangered)
VU – Sårbar (Vulnerable)
NT – Nær truet (Near Threatened)
DD – Datamangel (Data Deficient)

Ellers vises det til Henriksen & Hilmo (2015) for nærmere forklaring av inndeling, metoder og utvalg av arter for den norske rødlista. Der er det også kortfattet gjort rede for hva slags miljø artene lever i og viktige typer trusler.

I området ble rødlisteartene ask (VU) og alm (VU) registrert flere steder, se kart Figur 4.

7 Kilder

Artsdatabanken. 2019a. Artskart. https://artskart.artsdatabanken.no/

Artsdatabanken. 2019b. Fremmedartslista. https://artsdatabanken.no/fremmedartslista2018/

Artsdatabanken. 2019c. Rødliste for naturtyper 2018. https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper

Fjeldstad, H. 2017a. Kartlegging av naturmangfold i forbindelse med planer om barnehage på Gnr/Bnr 15/55 og 15/56 på Tumyrhaugen, Nittedal kommune. Miljøfaglig Utredning notat 2017-N33.

Fjeldstad, H. 2017b. Kartlegging av naturmangfold i forbindelse med planer om utbygging på Tumyrhaugen, Nittedal kommune. Miljøfaglig Utredning notat 2017-N44.

Fjeldstad,H., GaarderG., & Larsen, B.H. 2014. Kartlegging av naturtyper i potensielle utbyggingsområder i Nittedal i 2014. Miljøfaglig Utredning Rapport 2014:21. 20 s. + vedlegg. ISBN 978J82J8138J710J2.

Henriksen S. og Hilmo O. (red.) 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge

Lindgaard, A. og Henriksen, S. (red.) 2011. Norsk rødliste for naturtyper 2011. Artsdatabanken, Trondheim.

Miljødirektoratet. 2019. Naturbase. http://kart.naturbase.no

NGU 2017. Løsmassekart på nett http://geo.ngu.no/kart/losmasse/

Nittedal kommune 2019. Planprogram høringsutkast. Områdereguleringsplan for Tumyrhaugen – plan ID 281 Arkivsak 16/02988

8 Vedlegg naturtypebeskrivelser

Tumyrveien vest

Naturtype(r):	Intakt lavlandsmyr i innlandet
Utforming(er):	Åpen jordvannsmyr
Verdi:	C – Lokalt viktig
Størrelse:	3,4 daa
Undersøkt/kilder:	Helge Fjeldstad,
Siste feltsjekk:	14.06.2019

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er beskrevet av Helge Fjeldstad i Miljøfaglig Utredning den 20.06.2019, basert på eget feltarbeid 14.06.2019. Undersøkelsen er gjort på oppdrag for Nittedal kommune i forbindelse med områdeplan for Tumyrhaugen. Beskrivelse og verdisetting følger DN-håndbok 13 sine reviderte faktaark fra høsten 2014, samt inkluderer terminologi etter NiN-2.1, i skala 1:5000 (Bratli mfl. 2017). Rødlistestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015 (Henriksen og Hilmo 2015), og rødlistestatus for naturtyper følger rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018c). Avgrensingen er basert på GPS-målinger i felt og ortofoto.
Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter en åpen jordvannsmyr nordvest i planområdet rett nord for jernbanen. Berggrunnen består av kalkfattig normarkitt. En bekk renner gjenn. om området i sør. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone og i svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998).
Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er en fattig til intermediær jordvannsmy, der øaggen er noe rikere (V1-C2 litt kalkfattige til svakt intermediære myrflater, Vi-C6 litt kalkfattige til svakt intermediære myrkanter).
Artsmangfold: Myra domineres av torvmoser samt arter som flaskestarr, bukkeblad, torvmyrull, slåttestarr, myrfiol, duskmyrull, tepperot og rundsoldogg. Spredt på myra er også noe bjørk, gran og furu.
Fremmede arter: Ingen registrerte
Bruk, tilstand og påvirkning: Myra er inntakt uten grøfter eller kjørespor.
Del av helhetlig landskap: Forekommer spredt i distriktet
Begrunnelse for verdisetting: Med grunnlag i faktaark fra 2014 oppnår lokaliteten lav vekt på størrelse (3,4 daa). På bakgrunn av dette vurderes lokalitetens verdi til lokalt viktig – C, men i nedre del av skalaen.
Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling

Tumyrveien øst

Naturtype(r):	Rik berglendt mark
Utforming(er):	Rikt berg og rik grunnlendt mark
Verdi:	C – Lokalt viktig
Størrelse:	0,3 daa
Undersøkt/kilder:	Helge Fjeldstad,
Siste feltsjekk:	14.06.2019

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er beskrevet av Helge Fjeldstad i Miljøfaglig Utredning den 25.06.2019, basert på eget feltarbeid 14.06.2019. Undersøkelsen er gjort på oppdrag for Nittedal kommune i forbindelse med områdeplan for Tumyrhaugen. Beskrivelse og verdisetting følger DN-håndbok 13 sine reviderte faktaark fra høsten 2014, samt inkluderer terminologi etter NiN-2.1, i skala 1:5000 (Bratli mfl. 2017). Rødlistestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015 (Henriksen og Hilmo 2015), og rødlistestatus for naturtyper følger rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018c). Avgrensingen er basert på GPS-målinger i felt og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter en sørvendt bergskrent med sparsomt jorddekke. Den grenser til hager i overkant og veg i nedkant.

Berggrunnen består av kalkrike bergarter (NGU). Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone og i svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består til dels av rikt berg men også rik grunnlendt mark. I NIN (Naturtyper i Norge) er dette T2-C5 «åpen svakt kalkrik gunnlendy lyngmark», samt T1-C6 «uttørkingseksponerte sterkt intermediære og litt kalkrike berg, bergvegger og knauser».

Artsmangfold: I sprekker i berget og på grunnlendt mark vokser arter som tårnurt, markjordbær, smørbukk, hårsveve, skogsveve, blåklokke, sølvmure, flekkmure, prestekrage, revebjelle og snerprørkvein. I tillegg bregner som svartburkne og olavsskjegg. Spredt i området står noen busker av rogn, spisslønn, selje og bjørk.

Fremmede arter: En rekke fremmede arter inngår i utkanten av lokaliteten, særlig mot hagene i overkant. Dette gjelder gravbergknapp, filtarve, søtmispel, parkslirekne og honningknoppurt.

Bruk, tilstand og påvirkning: En del grus er spredt inn i lokaliteten, trolig skyldes dette bruk av området til snøddeponi vinterstid.

Del av helhetlig landskap: I distriktet forekommer denne naturtypen sporadisk i sørvendte lisider.

Begrunnelse for verdisetting: Med grunnlag i faktaark fra 2014 oppnår lokaliteten middels vekt på gjengroingspreg og lav vekt på fremmedarter og kjennetegnende karplanter. På bakgrunn av dette vurderes lokalitetens verdi til lokalt viktig – C.

Skjøtsel og hensyn: Fremmedarter i lokaliteten bør bekjempes ved luking. Området bør ikke benyttes til snødeponi.